

MARIBORSKI

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6.50 mesečno.
četrtletno K 19.50.
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Mesečno K 6.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Govor dr. Kramerja.

(Na nedeljskem shodu v Nar. domu.)

Cenjeni prijatelji! Imam prijetno dolžnost, da vam sporočam pozdrave Beograda, ter da vam na tem mestu sporočim žalostno vest, da se nahaja naša mlada država v težkem položaju. Ko smo se 1. decembra l. 1918 ujedinili v eno enotno državo Slovenci, Srbi in Hrvati smo pač vsi čutili, da se imamo zato zahvaliti slavni srbski vojski, da smo prejeli od nje dar svobode. 1. december 1918 pomenja za naš narod začetek novega življenja. Z ujedinjenjem pa nismo še dosegli vsega. Že v Narodnem Veču se je pokazalo, da streme različni ljudje s svojimi več ali manj razvratnimi tendencami za tem, da bodi naša Jugoslavija nekako skrpulalo treh držav: Srbije, Hrvatske ter Slovenije. Večina pa nas je zastopala mnenje, da je naš narod vseh treh plemen samo ena edinstvena celota, brez razlike imena in vere ter da je naš prosep tesno odvisen od tega edinstva. Za to ne govori samo gol nacionalen interes, ampak mnogobolj še dejstvo da eden brez drugega ne moremo živeti. Država ne pozna razlike med enim in drugim v stremljenju k veliki bodočnosti.

Od tedaj torej že datira razlika dveh velikih skupin, prve, ki hoče edinstvo ter druge ki hoče samostojno Srbijo, samostojno Hrvatsko ter samostojno Slovenijo. Po prvem decembru pa je stopila pred nas velika naloga, da to kar smo stvorili tudi izpopolnimo. Naloga narodnega predstavništva, ki se je akkrat v naglici konstituiralo je bila oznaniti svetu, da se je ustanovila država SHS ter pripraviti vsa preddela za konstituante, ki naj šele določa o ustavi in izgradbi naše skupne države ter poslati v Pariz na mirovno konferenco delegacijo. V aktu od 1. decembra 1918 se je ugotovilo med N. V. in Srbi, da ostane ta parlament samo toliko časa na krmilu, dokler narod ne izbere zakonitih zastopnikov. Njemu pripada pravica delovati samo skupno brez razlike strank. Važnejše naloge pa so bile podane Ministrskemu Svetu, ki naj bi bil nekak izvrševalni odbor.

Toda hrvatski starčevičanci so hoteli napraviti iz tega predstavništva že kar parlament in tako je vedno bolj rasla razlika, ki se je pojavila že koi s 1. decembrom 1918 ter dalje delila mišljenje. En del Hrvatov je trdil, da Hrvatska ne sme propasti, kakor je tudi na drugi strani trdil del Srbov, da tudi Srbija ne sme propasti. Tu sta si stopili jasno nasproti dve struji: ena za edinstvo druga za separatizem. Radikalna stranka je

v Srbiji prvotno mnogo storila, pozneje pa je postala konservativna. Ni se mogla odreči Veliki Srbiji pod vodstvom Beograda ter srbske generalitete. Hrvatski pravaši pa se niso mogli uživati v dejstvo, da Beograd ni Budimpešta ter da naš kralj ni oni dunajski kralj. Slovenski klerikalci pa so uvideli, da ni v velikem narodu, kjer je le manjši del katoličanov mogoče voditi klerikalne politike. Začeli so tako tudi oni zahtevati naj bo Slovenija sama zase. Tako so upale te tri skupine, da bodo prišle, če se jim to posreči, v posameznih oddeljenih provincah do neomejene moči in vlade.

Na drugi strani pa se je pojavila močna struja, ki je zahtevala popolno edinstvo. Razlika med obema skupinama je od dne do dne bolj rasla. K temu pa so prišli še drugi spori. V stranki edinstvi so se združili vsi oni ljudje, ki so resno stremeli za lepšo bodočnostjo ter imeli poleg misli edinstva tudi misel socialnega napredka ter izvedbo agrarne reforme. Mi Slovenci pomena te poslednje ne poznamo. Kdor pa pozna, kako trpe kot sužnji naši bratje v Bosni, v Bački in Baranji pod veleposestniškim jarmom, komaj ta more pomen tega vprašanja razumeti popolnoma. Zato je Dem. Zajednica tudi polagala toliko važnosti na rešitev tega vprašanja da se tako odstrani krivica starega avstroogrškega režima. Zaradi tega so izstopili iz naše stranke tudi vsi veleposestniki in bosanski begi. S tem se je pa naša stranka samo izkristalizirala, dočim se je na drugi strani zbrala vsa pestra množica reakcionarcev in nazadnjaštva. Boj med nami in ono reakcionarno skupino je postajal vedno ostrejši in tako je postalo Narodno Predstavništvo čisto nezmožno za reševanje onih velikih nalog, ki so se pojavljale pred njim.

Ker je videl g. Protić, da je ta borba zanj opasna, je sklenil, da dotedanjo koalicijo razbije. Upal je namreč, da ima večino, ter da je naša stranka, radi izstopa par konservativcev in begov že v razsulu. Tako je izzval prvo kabinetno krizo. Začela se je borba, kateri stranki naj bo izročena usoda države. Cela Evropa od Rusije do zapada se nahaja v perturbaciji, da spremeni predvojno mišljenje in delovanje, le naša mlada Jugoslavija naj bi bila izročena skupini nazadnjakov, ki so v svojem mišljenju istotam kjer so bili pred vojno. Toda to se tem močjem ni posrečilo; ostali so v manjšini; v avgustu smo tako dobili prvi Davidovičev kabinet, ki je imel nalogo ločiti v Narodnem Predstavništvu duhove ter osnovati novo, napredno politiko. Toda mesto, da bi pustile

delati parlament z vlado, ki je imela večino, so ga onemogočile. In tako je to žalostno Narodno Predstavništvo ostalo popolnoma neplodno. Ves čas svojega delovanja od 1. marca 1919 pa do konca ni rešilo več nego en sam zakon o polnoletnosti. Kako naj bi potem reševal težka in nujna vprašanja, ki jih je treba rešiti kar preko noči? Po demisiji je krona poverila znova sestavo vlade JDS, z izrecno nalogo, da pripravi vse za volitve in za sestanek konstituante. Ta drugi Davidovičev kabinet je prejel pooblastilo, da odgodi nezmožno Narodno Predstavništvo ter ga pozneje tudi razpusti. Ker edini spas je bil edino v tem, da se čimprej sestavi parlament, katerega bo izvolilo ljudstvo. Ta drugi Davidovičev kabinet pa pomeni tudi prelom med idejo demokratsko-narodnega napredka ter med reakcionarim separatističnim narodnjaštvom.

Demokratska stranka je začela takoj, ko je dobila vlado, reševati nujne probleme ter pripravljati volilni red. Opozicija pa se je združila v Parlamentarno Zajednico, ter pričela odpor proti demokratski ideji. In ko je demokratska vlada reševala težka vprašanja: valutno, uradniško, mejno, obnovo Srbije itd. je ta opozicija samo hujskala ter jo blatila. Z negativno kritiko je skušala rušiti vse, kar je storila dobrega. Jasno je, da tudi demokratska vlada ni storila vse prav; pomisliti pa je treba, da naša država še ni urejena kakor druge, stare države. Sam Beograd, sedež vlade je bil uničen in porušen, poleg tega pa je naš narod tudi nezaupljiv. Naše narodno življenje je začelo pod tako težkimi pogoji, kakor morda nobeno drugo. Problemov ni bilo časa včasih niti preštudirati, včasih pa tudi mogoče ne.

Opozicija je to vedela, toda ona je namenoma omalovaževala in uničevala vse kar je demokratska vlada storila. V teh bridkih razmerah je demokratska vlada reševala valutno vprašanje. Uvidela je, da je za zamenjavo krone napočila zadnja ura, kajti falzifikati so grozili, da poplavijo vso našo državo ter popolnoma uničijo naše finance. Definitivne ureditve mi nismo sklenili, ker smo hoteli to pridržati v kompetenco bodočega parlamenta. Opozicija pa je vpila, da je DS oropala naše ljudi za ¼ premoženja. S tem je hujskala ljudi ter škodovala avtoriteti in zaupanju v državo. Na drugi strani so pa radikalci hujskali Srbe, da je nova vlada uvedla zopet v Srbijo krone, kakor nekdanj Avstroogrška, za časa okupacije. Sedaj pa, ko so prišli oni sami na vlado so pristali na to, da bodi ta zamenjava, ki jo je zamislila dem. vlada le kot provizorično-

definitivna. Toda klerikalno in starčevičansko časopisje sedaj molči.

Zapleteno je bilo tudi uradniško vprašanje. Slovensko uradništvo je po večini dobro, hrvatsko je v slabšem položaju, srbsko pa je vojna precej demoralizirala. Dem. vlada je skušala tudi temu odpomoči ter je dala uradništvu to, kar mu ni in mu ne bo dala nobena druga.

Prehrano smo uredili kolikor mogoče dobro, posebno za pasivne zemlje Bosno, Dalmacijo in Slovenijo, kar se pa ni zgodilo, so bile krive samo tehnične, pred vsem prometne težkoče.

Vprašanju naših meja smo posvečali vse naše sile. Odločno smo odvrnili anglofrancoski ultimatum. Še to kar nam je Wilson odzvel je za nas le grozna žrtev, nikakor pa nismo mogli pristati na druge krivice. V teh vprašanjih nas je opozicija ovirala. Zahtevala je od nas ukrepe, ki jih sama ni in jih ne bo storila.

Sestavili smo volilni zakon na temelju enakih, splošnih, tajnih in proporcionalnih volilnih pravic. Pri reševanju ženske volilne pravice smo naleteli na velike težkoče. Razlike naših zemelj zahtevajo tudi v tem posebno stališče in radi tega smo morali to misel za enkrat opustiti. Ponekod, posebno pri muslimanskem ženstvu bi ne bila izvršitev volilne pravice niti tehnično mogoča. Opozicija pa nam je očitala vse najhujše. Korošec je vprizoril proti nam celo revolucijo radi tega. Sedaj pa gotovo tudi sama tega ne bo izvedla. Med Korošcem na vladi in Korošcem v opoziciji je velikanska razlika.

Končno smo hoteli izvesti poverjeno nam nalogo ter razpustiti Narodno Predstavništvo, ter razpisati za majnik volitve; parlament pa bi bil sklican v juniju. Tu pa je vstala opozicija ter poskusila vse, da to onemogoči. Natvezla je kroni, da ima večino, ter da bo s predstavništvom rešila vsa ta vprašanja. Vlado je dobil v roke Protić ter bo zavladačeval volitve tako dolgo, da dobi v Srbiji in Bosni na svojo stran uradništvo za korupcijo pri volitvah. Krona je bila v zadregi ter se je končno morala udati. Protić—Laginja—Korošec so se sporazumeli ter rekli, da so edini in da imajo dovolj izkustva, da rešijo vsa vprašanja. Njihova deklaracija pa je pokazala, da se niso sporazumeli. O reškem vprašanju ve g. Protić le toliko, da zaupa v Boga in v pravičnost zaveznikov (!). Jaz se bojim, da gremo težkim momentom nasproti. Parlament ne bo nič rešil, oni pa bodo popuščali. Temu je krivo nasprotje, ki vlada med njimi.

Mi smo vedeli naprej, da ne bodo imeli večine, toda pridobili so si jo s falsifikacijo. Mi pa bomo napeli vse sile, da odstranimo ta separatistično-reakcionarni madež z našega naroda. Ti ljudje pa so si tudi sami sovražniki. Laginja hoče svojo Hrvatsko, Korošec svojo Slovenijo, Protić pa Vellko Srbijo. V Zagrebu je izdal Laginja manifest, kakor kralj in na manifestacijah, ki so mu jih priredili zaslepljeni so upili: Doli s Srbijo! Živio kralj Karl!

Kar se je začelo 1. XII. 1918. si stoji danes nasproti kakor tabor proti taboru. Vsak resen in pameten človek pa ve, da je naša bodočnost samo v edinstvu in napredku. Zato moramo vsi proti reakciji. Ne samo DS ampak tudi vse one druge demokratske skupine se ne smejo cepiti, kadar

gre za skupne interese. Naše zmage smo gotovi. Ne klonite z duhom. V Evropi ne more zmagati nikoli več reakcija. Napredna in demokratska misel, ki gre svojo zmagoslavno pot zopet po celem svetu, ta bo zmagala tudi naše nazadnjake.

Letošnji glavni nabori

se bodo vršili po sledečem redu:

I. V Mariboru v Meljski vojašnici, objekt I. Dne 13. marca 1920 za občine: Lajteršberg, Krčevina, Kamnica in Jarenina. Dne 15. marca za občine: Sv. Peter pri Mariboru in Spod. Szentjakovski dol. Dne 16. marca za občine: Zgor. Szentjakovski dol, Ploderšnica in Jelovec pri Kamnici. Dne 17. marca za občine: St. Ilij v Slov. gor., Dobrenje, Sv. Jurij ob Pesnici in Gradiška. Dne 18. marca za občine: Grušova, Janževska gora, Kaniža, Ciglence, Sv. Križ in Plač. Dne 20. marca za občine: Zgor. Sv. Kungota, Sv. Marjeta na Pesnici, Sv. Martin pri Vurbergu in Pesniški dvor. Dne 22. marca za občine: Polička vas, Na Ranci, Rošpoh, Slemen, Spičnik, Slatinski dol, Spod. Duplek in Boč. Dne 23. marca za občine: Zgor. Duplek, Dragučova, Bresternica, Ceršak, Vosek in Vrtiče. Dne 24. marca za občine: Svečina, Vukovski dol, Cirknica, Selnica ob Dravi in Selnica ob Muri. Dne 25. marca za občine: Studenci, Bistrica pri Limbušu in Vrhov dol. Dne 26. marca za občine: Bistrica pri Rušah, Fram, Gorica, Podova, Ješenca, Zgor. Hoče in Spod. Hoče. Dne 27. marca za občine: Račje, Limbuš, Kumen, Lehen pri Ribnici, Dogoše in Lobnica. Dne 29. marca za občine: Sv. Miklavž, Loka, Sv. Lovrenc, Morje in Ruše. Dne 30. marca za občine: Sv. Marjeta na Drav. polju, Bohova, Orehova vas, Pohorje, Pekre, Pivola, Ranče in Tezno. Dne 31. marca za občine: Pobrežje, Radvanje, Rogoza, Rečenjak in Razvanje. Dne 1. aprila 1920 za občine: Rdečibreg, Slivnica, Skoke, Činžat, Smolnik in Zrkovci.

II. Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v Aubel-novi gostilni. Dne 6. aprila 1920 za občine: Partinje, Korena in Sv. Benedikt v Slov. gor. Dne 7. aprila za občine: Cagona, Zimica, Andrenci, Brengova, Cogetinci, Sv. Anton v Slov. gor. in Cermlenšak. Dne 8. aprila za občine: Drvanje, Jablanca, Osek, Zgor. Voličina, Sv. Lenart v Slov. gor. in Žigarci. Dne 9. aprila za občine: Spod. Voličina, B.š. Spod. Gašteraj, Srednji Gašteraj, Gočova, Verjane, Ihova, Sv. Jurij v Slov. gor. in Kremberg. Dne 10. aprila za občine: Ledinek, Malna, Spod. Porčič, Zgor. Porčič, Ragoznica, Zgor. Ročica, Selce, Senarska in Smolinci. Dne 12. aprila za občine: Žitence, Sv. Trije Kralji v Slov. gor., Spod. Žerjavci, Zgor. Žerjavci, Šetarova-Radehova, Trotkova, Zamarkova, Žice, Župetinci in Sv. Trojica v Slov. gor.

III. V Slov. Bistrici v mestni hiši. Dne 15. aprila 1920 za občine: Sv. Ana, Bukovec, Dežno, Zgor. Bistrica, Frajhajm, Slov. Bistrica, Gabernik, Hošnica in Pekel. Dne 16. aprila 1920 za občine: Hrastovec, Oglienšak, Jelovec-Makole, Kalše, Črešnjevce, Žabljek, Zgor. Ložnica, Spod. Ložnica in Laporje. Dne 17. aprila 1920 za občine: Sv. Martin na Pohorju, Modraže, Spod. Novavas, Vrhloga, Ošelj, Pečke, Smerečno, Brezje, Pokoše in Lušečka vas. Dne 19. aprila 1920 za občine: Poličane, Pretrež, Sentovec, Spod. Poljskava, Zgor. Poljskava, Stanovsko, Ritžnoj, Verhole in Kovača vas. Dne 20. aprila 1920 za občine: Tinje, Štatenberg, Stopno, Studenice-trg, Bojilna in Cigonca. Nabor se prične vsaki dan ob 8. uri zjutraj; naborni zavezniki pa se imajo zaradi porazdelitve zbrati ob 7. uri zjutraj v nabornem prostoru. K naboru morajo priti vsi vojaški obvezanci letnikov 1899—1900. Nadalje se bodo rekrutovali tudi oni vojaški obvezanci letnikov 1896, 1897 in 1898, ki so bili dosedaj: a) za vojaško službo nesposobni, b) ki niso še odslужili predpisanega roka v kadru (aktivni

službi) bodisi v bivši avstro-ogrski ali naši vojski in c) ki dosedaj iz kateregakoli vzroka sploh še niso služili pri vojaki. Oni, ki se izogne naboru, bo s silo prignan in kaznovan.

Vsak obvezanec mora k rekrutovanju prinesiti s seboj: 1. Družinsko poročilo, izdano od župnega urada, potrjeno tudi od občine. 2. Uradno potrjeno od davčnega urada o celoletnem neposrednem davku vojaškega obvezanca ali pa glavarja družine; tudi potrdila, da se ne plačuje noben davek, so prinesiti s seboj. 3. Uradno potrjeno od občine o njegovi celokupni vojaški službi in sploh vse vojaške dokumente. Kdor se ne bo poskrbel in s seboj prinesel gori navedene dokumente, bo na vsak način moral služiti polni rok, določeni za aktivno službo. Občinski predstojniki imajo skrbeti, da se vsi naborni zavezniki občine skupno udeleže nabora.

Dnevne vesti.

Gloria tibi felix „Straža“! Na prestol mariborskega komisarja se je vsedel g. dr. Leskovar in »Straža« je postala »oficijelno« glasilo nove mariborske magistratne vlade. V svoji nepopisni sreči je zrastle visoko, visoko, prav izpod oblakov gleda na nas male »neoficijelne« ljudi ter nam prorokuje ognjeni sodomski ogenj, ki nas bo pokončal vse od g. dr. Pfeiferja pa do zadnjega predmestnega pristaša demokratske stranke. V svetem pismu ki bi moralo biti mentor katoliške »Straže« stoji zapisano: »Odpustite svojim sovražnikom!« Toda »Straža« se tega ne drži, ampak prorokuje silno maščevanje. Kri »mučenika« Žebota vpije po maščevanju, pravi »Straža« in to maščevanje ne bo odšlo. Modrijani pri »Straži« ali ne veste, kako čudna je usoda sveta? Veste, da se dan pred večerom nikoli ne sme hvaliti? Poznate oni latinski pregovor? Tempora mutantur? Morda bo prišel dan, morda še prej predno se ga nadejate, ko bo vaše sreče konec, ko boste vi ravno tako »neoficijelni« kakor smo sedaj mi. Sejte raje krščansko ljubezen, ki bo obrodila protiljubezen. Ne sejte pa sovraštva in maščevanja. Srečni ste, slava vam, toda sreča je opoteča; danes sije vam, jutri bo sijala nam. A najgloblje pade oni, ki se dvigne najvišje.

„Deutsche Grenzwehr“ prinaša v svoji številki od 7. t. m. uvodni članek o onih frankovskih in drugih emigrantih, ki rovarijo v Avstriji, Italiji in drugod proti naši državi. Spočetka opazarja svoje čitatelje, naj opuste upanje na revolucijo, ki bi razbila državo SHS. Take razvratne ideje so imele nekaj zaslonbe pač res ob začetku, pred dobrim letom, toda danes so že zamrle. Proti koncu pa se zavzema za one emigrante, ter t. d. da so tudi med njimi ljudje ki — zaslužijo »spoštovanje«. Zaključuje pa z gorostasno neumnostjo, da smo dobili Hrvači in Slovenci jugoslovensko kraljevino naredbenim potom, ter da je bolj naravna madžarska vlada, ker jo je vsaj ljudstvo samo izvolilo. Ne bomo se prerekli z »Grenzwehr« ampak samo obžalujemo da tako neumno slepi sama sebe in svoje čitatelje, ko bi razmere, radi bližine v kateri se nahaja, pri nas vendar morala bolje poznati.

Navijanje cen. Odkar se je pričela zamenjava starih kolekovanih kron za nove kronskodinarske novčanice se opaža splošno vihanje cen po trgovinah. Človek ostrmi, ko vidi, kako naraste čez noč v izložbenih oknih cena v par tednih za polovico. Vsak se še dobro spominja, da ni bilo pred novim letom v nobeni izložbi v Mariboru čevljev, ki bi stali čez 500 K, danes pa ima nek trgovec na Aleksandrovi cesti par ženskih čevljev z označeno ceno 1000 K. V isti trgovini, ki je vedno prva, ki zviša cene, je poskočil par čevljev od septembra lanskega leta za celih 300%. Toda ne samo čevlji tudi druge stvari, predvsem manufaktura se je podražila zadnje čase. Obleke, ki so stale še nedavno 1600—1800 K nosijo danes že cene

visoko nad 2000 K. Svoječasno se je govorilo o nekakih ekspoziturah proti navijalcem cen danes pa ni o tem ne duha ne sluha. Kamisljo merodajne oblasti ukreniti proti temu nesramnemu navijanju, ki stremi očividno za tem, da bo tudi pri nas stalo vse kar je stalo poprej 1 K — 1 dinar. Zvišane uradniške plače ne pomagajo nič, danes stoji uradništvo že na slabšem nego je stalo poprej. Ako merodajne oblasti ne bodo poskrbele, da se tako nesramno kradenje enkrat za vselej prepreči, potem jadramo temnim časom nasproti.

Nenavaden februar. Letošnji februar je bil jako zanimiv, imel je namreč pet nedelj. Začel je z nedeljo pa tudi 8., 15., 22. in zadnjega. To se zgodi komaj vsakih 28 let. V pretečenem letu se je to zgodilo prvič l. 1824, dalje l. 1852 ter l. 1880. Po tem ključu bi bil moral sledeti enak pojav tudi l. 1908., če bi ne bilo stoletnega preokreta. Ker je bilo l. 1900 čisto navadno in ne prestopno leto je tako prekrizalo račun ter potisnilo fenomenalni februar s petimi nedeljami za celih dvanajst let naprej. Odslej dalje pa bo šlo zopet redno. Februar s petimi nedeljami bodo imela tudi leta 1948., 1976., 2004., 2032., 2060. ter 2088. ko bo prišlo zopet na površje tako navadno leto 2100, ki bo povzročilo zopet 40 letno pavzo do l. 2128.

Uradniška menza je v nedeljo 7. t. m. ustavila svoje obratovanje vsled velikanskih pasiv, do katerih jo je pritrilo doslej še nepojasnjeno gospodarstvo. Stem pa je ostalo brez hrane in brez denarja nad 70 najpogostejših uradnikov in nameščencev, ki so bili plačali za cel ta mesec naprej. O podrobnostih nam je obljubljen za jutri daljše poročilo.

Opozarjajo se hišni gospodarji in najemniki stanovanj, da bodo strogo kaznovani z visoko denarno globo, ako oddajo stanovanja odnosno meblovane sobe brez dovoljenja državne stanovanjske komisije. Dotične stranke, ki se vselijo v taka stanovanja, jih bodo brezpogojno morale zapustiti. Vsak gospodar mora takoj javiti prosta stanovanja in stranke meblovane sobe.

Državna stanovanjska komisija.

Štedite s plinom! Vodstvo mestne plinarnice opozarja svoje cenjene odjemalce, naj s plinom kolikor mogoče štedijo. Zaloga moravsko-ostravskega premoga se bliža koncu, uporabljanje trboveljskega pri proizvodnji plina pa dela silne težoke. Obrtniki, ki rabijo plin čez dan za svoje obratovanje, ga bodo dobivali odslej le še po možnosti.

Razmere v Celovcu zore. Silna beda, pomanjkanje in še tisoč in tisoč drugih nadlog, ki mori Celovčane, odkar so prišli po svoji neumnosti pod okrilje Avstrije in laških bajonetov ne ostajo brez posledic. Razpoloženje trpečega celovškega ljudstva zori in bo najbrž že v doglednem času dozorelo. Celovški zaporji so prenapolnjeni „veleizdajalcev“, ki so si upali očitno povedati, da bodo glasovali pri plebiscitu v B pasu za Jugoslavijo. Toda vse to prav nič ne pomaga, ogorčenje proti Avstriji in razpoloženje za Jugoslavijo raste od dne do dne in zadnje dni so se vršili celo javni shodi na katerih so se govorniki in zborovalci izrekli, da bodo glasovali za Jugoslavijo. Tako je sedaj že skoro gotovo, da bo vkljub vsej nenaklonjenosti in škodoželjnosti naših sovražnikov tudi Celovec naš; z njim pa tudi naše Kosovo: Gosposvetsko polje. Usoda sama bo storila ono česar modrost pariške konference ni znala ali pa ni hotela storiti.

Odbor za določevanje cen za mesto Maribor je določil sledeče cene za meso: Goveje I. vrsta 22 K, II. vrsta 20 K à kg; telečje I. vrsta 20 K, II. vrsta 19 K à kg; prašičje I. vrsta 30 K, II. 28 K à kg. Vzrok povišanja so vedno večje nabavne cene za živino. Določile so se tudi cene za delikatesne trgovine. Dovolj se delikatesnim trgovcem sledeči najvišji dobiček v %. Prodajati smejo z 20% dobičkom: 1. Pristne og. salame, veroneške salame, mertadela, hamburški zajutrki, suha slanina, pristne kranjske klobase, letne salame, šunkove salame (Krakauer) in fine klobase za narezek itd. Sir: emendolski, polemendolski,

trapistovski, primsen, liptovski, Imperial, Romandour, in drugi raznovrstni desertni siri, kakor fino prešano čajno maslo (Teebutter) kaya, riž, olje testenine. Ribe: slanike (Heringe) in druge prekajene in marinirane ribe. Sardine in druge ribne in sadne konzerve. Z 25%: Južno sadje navadno: Rozine, mandeljne, lešnike, orehe, suhe slive, itd. 25%. Z 30%: desertno južno sadje, bonboni, čajna peciva, itd. 30%. Z 35%: Desertna vina v steklenicah, kakor: marsala, wermouth, šampanjec, tuzemska desertna vina, likerji, cognak in rum. Z 40%: Čaj in dišave (na dkg) 40%. Gostilničarjem se dovoli prodajati hrenovke po K 3:50 za komad. Cene klobas pa ostanejo neizpremenjene.

Tisočkronski in stokronski bankovci s ponarejenimi kolkki v Prekmurju. Izvedeli smo, da krožijo v Prekmurju ogromne množine tisočkronskih in stokronskih bankovcev s ponarejenimi kolkki, in da se uvažajo kolkki za te vrste bankovcev iz Madžarske in republike Avstrije. Ker se bodo taki bankovci s ponarejenimi kolkki skušali spraviti brezdvomno tudi v ostalo Slovenijo, se prebivalstvo opozori, naj bo previdno pri prejemanju novcev iz Prekmurja.

Kavarna se odda v Murski Soboti agilnemu Slovencu. Pojasnila daje podružnica Jugoslovanskega kreditnega zavoda v Murski Soboti. V Murski Soboti je sedež civilnega komisaria za Prekmurje, t. j. t. z. civilnih in vojaških uradov ter je tam zelo mnogo slov. uradništva. Tam je tudi meščanska šola in gimnazija. Tudi par slovenskih trgovcev in obrtnikov bi našlo v Murski Soboti lepo bodočnost.

Uprava narodnega gledališča v Zagrebu je natisnila okoli 2000 komadov bonov, ki jih je potrebovala pri predstavi „Mercadel“. Ti boni so tiskani v francoskem jeziku in se glase na 100 in 50 fr. v zlatu. Na obeh straneh imajo ta-le tekst: 100 (upr 50) Republique Francaise. Bon de cent (ili cinquante) francs en or. Paris, le 17. janvier 1919. Prèsident: Renaudel. Secrétaire: Lafajete. Boni po 100 fr. so rumene, po 50 fr. pa modre barve. Dasi je bila po uverjenju gledališčne uprave večina teh bonov po predstavi uničena, poslužujejo se goljufi v Zagrebu in okolici teh bonov in jih izdajajo za francoski denar. Občinstvo se sviri pred takimi goljufi in se pozivlja, da vsak slučaj take, če tudi poskušne goljufije takoj naznani pristojni oblasti, da se zamore proti krivicu postopati po zakonu.

Zanimiva šahovska tekma. Iz Pariza javljajo: Jugoslovan Boris Kostić je nedavno uprizoril zanimivo simultano šahovsko tekmo. V kotu dvorane sedeč, s hrbtom proti figuram obrnjen, poteze narekuje svojemu zaupniku, je naenkrat igral 10 partij. Zaupnik mu je javljal poteze nasprotnikov. Dosegel je velik uspeh 2:2.

Velik gozdni požar. V nedeljo popoldan je zažgala iskra iz lokomotive gozd grofa Zabeo nad falsko elektrarno. Ogenj je začel ob 3 uri popoldan. Ob 8 uri zvečer se je odpeljala iz Maribora na pomoč požarna bramba ter oddelek vojaštva in nekaj železničarjev. V ognju je bilo nad 1 km² gozda. Končno se je posrečilo okrog 1 ure popoldne ogenj udušiti, tako da so se ob 3 uri že lahko vrnili nazaj v mesto vsi oni, ki so pri gašenju sodelovali. Nadaljno stražo pa je prevzela južna železnica, ki bo morala poravnati tudi nastalo škodo, ki se sicer še ne da ugotoviti je pa gotovo zelo velika.

Zadnje vesti.

Reakcija potvarja zapisnik.

LDU Beograd, 8. marca. Predsednik dr. Draža Pavlović otvori 72. redno sejo začasnega narodnega predstavništva ob 10:45. uri dop. Prečita se zapisnik zadnje seje, nakar izjavi zbornični tajnik Jovanović, da sta imela ta zapisnik v svojih rokah poslanca

Pečić in Prodanović, ki sta nekatere stvari dostavila, kar je tudi on odobril. Zato sprejema zapisnik, vendar pa z opazko, da je zapisnik izpopolnil tudi predsednik narodnega predstavništva. Poslanec Pečić izjavlja, da je predsednik narodnega predstavništva povabil govornike, ki so nastopili pri zadnji seji, naj pregledajo zapisnik. Pri tej priliki se je ugotovilo, da je bilo ravno najvažnejše, vsled česar je spor nastal, ali izpuščeno ali pa na tak način zapisano, da se opazke govornikov ali ne zapazijo ali pa da so nejasne. Nato so zapisniku dali tak smisel, kakršnega mora imeti in to je predsednik narodnega predstavništva tudi potrdil. Nato izjavlja tajnik Jovanović, da verjame, da je bil zapisnik popolnoma pravilno sestavljen, ker so ga imeli poslanci, ki so nastopili kot govorniki, v svojih rokah. Nato vzame narodno predstavništvo zapisnik zadnje seje na znanje. Potem se prečitajo razna vprašanja, pritožbe in poročilo verifikacijskega odseka o izpraznjenih poslaniških mestih. Za podrobne razprave o zaznih zadevan se izvolijo odseki, nakar se seja zaključi. — Prihodnja seja danes ob 9. uri dopoldne.

Častitke Masaryku.

LDU Praga, 8. marca. Danes je prejel predsednik Masarik k svojemu rojstnemu dnevu številne brzojavne častitke od odličnih osebnosti, korporacij in društev ne le iz čehoslovaške republike, temveč tudi iz inozemstva. Častitke sta poslala med drugim min. predsednik Protić in italijanski kralj Viktor Emanuel, ki izraža željo, da bo v zgodovini čehoslovaškega naroda pričela nova slavna doba. Brzojavno častitko je poslal tudi papež Benedikt XV., ki se glasi: Ob priliki Vašega rojstnega dneva nam je prijetno, da vam moremo poslati naše častitke z željo, da bi bil verski mir ob sodelovanju vseh državljanov Vaših dežel v rastočo korist plemenitega čehoslovaškega naroda. Prosim Boga, da blagoslovi ta narod.

Konferenca novinarjev.

LDU Praga, 8. marca. O posvetovanju jugoslovenskih in čehoslovaških novinarjev je izdan nastopen komunike: Zastopniki jugoslovenskih in čehoslovaških dnevnikov in drugih periodičnih listov so se vpoštevajoč napredek časa, zbrali v Pragi v dneh praznovanja sedemdesetletnice predsednika Masaryka ter so v štiridnevnom posvetovanju obravnavali prasanja, ki se tičejo obojestranske novinarske službe, kakor tudi medsebojnih odnošajev v razmerah obeh narodov in dali izraza čuvstvom in volji teh dveh narodov.

Izobraževalni tečaji na Hrvatskem.

LDU Zagreb, 8. marca. V soboto je bila v prostorih tukajšnjega odbora za zaščito dece anketa radi izobraževalnih tečajev, ki naj bi se otvorili po končanih analfabetskih tečajih. Na anketi je bilo prisotnih mnogo strokovnjakov in odposlancev raznih društev. Predsednik je vseučilišni profesor dr. Šilović.

Novi češki zakoni.

LDU Praga, 8. marca. (ČTU). Uradni list čehoslovaške republike objavlja zakon od 29. februarja 1920 o ustavni listini čehoslovaške republike, dalje zakon o načelih jezikovnega prava, o volilnem redu narodne skupščine in nje sestave ter o pravicah senata. Uradni list objavlja tudi razglas ministristva za notranje stvari o volitvah, ki se bodo vršile 18. aprila za narodno skupščino.

Proglas vrhovnega sveta o gospodarskem in finančnem položaju.

LDU Pariz, 7. marca. Proglas, ki ga je sklenil izdati vrhovni svet na ves svet, so snoči objavili v Londonu. Francoska vlada ga je prejela danes in se bo o njem posve-tovala.

Zavezniška nota Turčiji.

LDU London, 7. marca. Uradno se poroča: Zavezniki so poslali Turčiji kategorično noto, kateri bodo — ako bo potreba, sledili zelo energični ukrepi. Anglija nemara ne bo poslala čet, ker ima v bližini Turčije zbranih precej sil.

Boljševiška fronta v Mur- manu prebita?

LDU Helsingfors, 7. marca. »Agence Havas« poroča: General Kobelstein, poveljnik belih čet ob Murmanu, je prebil boljševiško fronto.

Pruski principi se pretepajo s Francozi.

LDU Berlin, 7. marca. Snoči so se v hotelu »Adlon« spopadli princ Joachim Pruski, sin princa Albrehta in drugi nemški gostje na eni in trije

člani francoske misije na drugi strani. Ko je godba začela svirati himno »Deutschland, Deutschland über alles« so se dvignili Nemci, dočim so Francozi obsedeli. Princ, ki je bil izpraznil že nekaj steklenic vina, je pozval Francoze, naj vstanejo. Ker se pa ti niso hoteli odzvati pozivu, so princ in ostali nemški gostje začeli metati na Francoze kozarce, cvetlične vaze in druge predmete. Nato sta se stranki spopadli, pri čemer so Francozi bili tepeni. Princa so odpravili iz hotela. Dogodek pride na vsak način pred sodišče.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna«, Maribor.

Mladog kožarskog pomočnika

sa dobrim preporukama išče kožarska radnja Svetozar J. Veselinović, Beograd, Poenkareva ulica broj 20. Stupiti može odmah. 4-1

Nakupovalec in pre- jemalec

vsakovrstnega lesa se išče. Ponudbe pod
»Lesno industrijsko društvo«
na upravo tega lista. 5-1

Natečaj.

Mestni magistrat razpiše natečaj gledè prevažanja premoga iz glavnega kolodvora v mestno klavnico in v mestno kopališče. Ponudbe z najnižjo ceno se mora vložiti za vsak obrat posebej najkasneje do 15. t. m. Podrobnosti se izve pri mestnem stavbnem uradu, oddelek za premog v Mariboru.

Mestni magistrat v Mariboru.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potu-
jočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Zadruga Ljudski dom

Maribor, Ruška cesta šte. 4

priporoča gostilničarjem, društvom,
trgovcem in slavnemu občinstvu

najboljša vina vseh vrst

po solidnih cenah na drobno in debelo

Občinska hranilnica v Mariboru

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Orožnova ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog . . . . . K 42,442.640·26

Rezervni fondi . . . . . K 2,749.997·67

===== Shramba za pupilske hranilne knjižice itd. =====

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji točasno običajni obrestni meri.

**Uradije vsak dan od 8.—12. ure razun ne-
delje in praznikov.**